

spremljal svojo dobro ženo na zadnji poti, a sedaj pa je že sam nastopil isto pot ter legel ob njeni strani izmučen od trudapolnega življenjskega pota in sicerbi k mirnemu spanju. Kako spoštovanje je užival tudi pri višji duhovščini, dokazuje to, da je g. kanonik in dekan Josip Weixl osebno prišel na pogreb ter njegove telesne ostanke blagoslovil k večnemu počitku. Naj mu sveti večna luč — njegovim sorodnikom pa naše sožalje!

Smrt mladega bogoslovca. Dne 14. novembra smo polagali v Turnišču k večnemu počitku mladega, nadobudnega bogoslovca g. Toneta Štefanec, katerega je strla zahrbtna bolezen

v najlepši dobi življenja. Neizpolnjeni so ostali njegovi upi in nade, da bi se popolnoma posvetil Bogu v duhovniški službi. Neizpolnjeno je ostalo hrepenenje njegovih blagih staršev, ki so srčno želeli, da bi gledali svojega edinega sina pred oltarjem Gospodovim. Namesto k novi maši — ki bi jo moral darovati že letos — so se zbrali številni njegovi tovariši bogoslovci, 18 duhovnikov, mnogo prijateljev in znancev, da vzamejo zadnje slovo od dobrega in idealnega bogoslovca. Pogreb je vodil g. bogoslovni spiritual Anton Karo iz Maribora, ki je pripeljal na pogreb 25 bogoslovcev, žalujočih tovarišev pokojnega. Doma se je od rajnega poslovil bogoslovec Štefan Skledar, ki je v pesniških besedah izrazil svojo žalost nad tem, da mora na ta način opraviti pokojnemu obljubljeno ceremonijsko službo. Med pretresljivim prepovedovanjem žalostink so bogoslovci zanesli truplo tovariša v župno cerkev, kjer so se darovale zanj tri sv. maše zadušnice. Ob odprtem grobu se je najprej poslovil od rajnega ter izrekel sožalje žalujočim staršem, sestram in sorodnikom g. spiritual Karo v imenu prevzv. g. škofa dr. Tomažiča in v imenu višje bogoslovne šole v Mariboru, ki tako težko pogreša zgledega bogoslovca. V imenu bogoslovne družine se je v izbranih besedah oddaljil rajnemu bogoslovcu Puncer, v imenu aka-

demakega društva »Zavednost« akademik Čeh, v imenu domače fare in dekanije pa g. dekan Jerič, ki je poudaril, da se je turniška župnija že veselila nove maše rajnega Štefaneca, ki bi bil 22. živči duhovnik iz te fare. Velika množica je glasno plakala ob naštetih govorih in ob krasno odpetih

žalostinkah bogoslovskega pevskega zbora. Cvetje in solze pa so nam za vselej zakrile komaj 25 letnega bogoslovca, ki je radi dolgotrajne, zavrtnate boleznii, ki jo je junaško in vdano prenašal, legel v prerani grob. Bog mu daj nebesa, s domačim in vsem žalujočim naj pošlje tolažbo!

Dopisi

Slovenjgraški okraj

Pameče. Blizu se veseli dan, ko bosta posvečena in svojemu namenu izročena nova zvonova, katera hočemo pokloniti Mariji, Kraljici miru, kot hvalni dar, da nas varuje pred največjo šibo božje — vojno. Vso dobo po vojni nismo imeli ubranega zvonjenja, a kijub temu smo dosti pripravili in popravili. Kritje zvonika, povečanje kora, elektrifikacija, predvzem pa pred tremi leti nov oltar, tako da smo sedaj rekli: lepi cerkvi je treba dati tudi lepo zvonjenje! Ker je pa fara majhna, ni zmožna vsega, zato se obračamo do sosedov in vseh s prošnjo, da bi se tudi oni pridružili! Prvo adventno nedeljo bo blagoslovitev. Cerkveno slovesnost bosta povzdignila naš rojak g. Vrhnjak in dekan msgr. g. Meško.

Sv. Vid nad Valdekom. Na martinovo je bil pri nas za župnika inštaliran dosedanji naš priljubljeni provizor g. Ledinek Maks. Da bi dolgo pasedel duše pri Sv. Vidu! Obenem je bila blagoslovljena nova slikarija v cerkvi, ki jo je prav posrečeno izvedel slikar g. Vipotnik iz Zalca.

Razbor pri Slovenjem Gradu. V kratkem času so se pri nas poročile kar tri vrle Marijine družbenke, in sicer: Glasenčnik Ljudmila z uglednim posestnikom iz Guštanja, Pačnik Magdalena iz Sašinske hiše s posestnikom Rudolfom Menih iz Lokavice pri Šoštanju, in Poznič Francka iz Lapovčnikove rodbine, oziroma Čartvežnikova v Zvodnem z Ivanom Glasenčnikom, posestnikom v Sp. Razboru, p. d. Zapečnikom. Težko pogrešamo ta dekleta, posebno prvi dve, ki sta šli iz župnije, ker sta bili vrli, cerkveni pevki in sta s svojim lepim glasom povzdigovali službo božjo. Vsem novo poročencem obilo sreče in božjega blagoslova!

Pohorje

Fram. Dne 10. novembra je bila v šoli sadna razstava. Gledali smo izbrano sadje vseh vrst iz domače občine kakor tudi zelenjavo in zdravilna zelišča. Obiskovalcev je bilo ves dan veliko. Prvo nagrado je dobil g. Karel Černej. Najlepša hvala za trud in delo g. upravitelju Grafenauerju in onim, ki so mu pomagali! — Sadna sušilnica je pod streho, manjkajo le še mizarska dela.

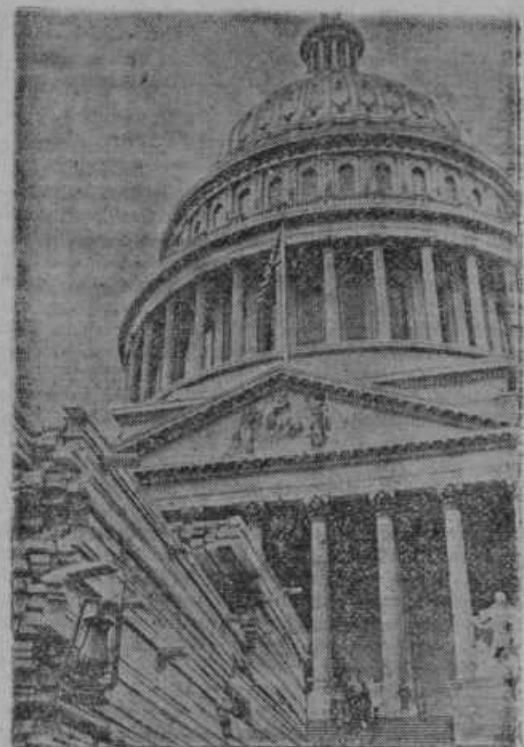
Kar morem danes storiti, kot praktičen človek ne bom odlagal na jutri! To pravilo mi velja tudi pri plačevanju naročnine za »Slovenskega gospodarja«.

Slovenjebistriški okraj

Sp. Polskava. Krajevna kmečka zveza naznanja vsem kmetovalcem, da se bo vršilo v nedeljo, dne 24. novembra, po sv. maši v šoli poučno kmetijsko predavanje. Predaval bo okrajni referent g. Zupanc. Ker bo predavanje zelo zanimivo in koristno, se priporoča obilen obisk. — Odbor.

Dravsko polje

Vurberg. Kamor stopiš in pogledaš, te straši moča. Vse leto se jamra čez slabo leto in slabe čase, pa nam je ljubi Bog še odmeril prav dober pridelok, da se ni bati pomanjkanja hrane. Zlasti kuruza je lepo obrodila, le nekaterim ni dozorela. Mnogim je vrglo tudi sadje lepe denarce; da bi jih le plodonosno naložili in z njimi počakali

Pred ameriškim parlamentom v Washingtonu pripravljajo les za tribune, katere bodo postavili ob priliki tretjega nastopa Roosevelta kot predsednika Zedinjenih držav Severne Amerike

Rusi. Vsi ti so tvorili divjo tolpo, v kateri ni bilo pravega reda. Pretepi, umori, ropi so bili na dnevnem redu. Jaz sem se bil pridružil Amerikancu Abrahamu Linscottu. Kmalu sva postala prijatelja. On je bil moj edini prijatelj. Često sva rešila drug drugemu življenje. Vse težave sva prenašala skupno in ko je nekoč izbruhnil v taboru zlatokopov upor, sva se skupno postavila po robu upornikom.

Marija je z napeto pozornostjo sledila samotarjevemu pripovedovanju. Ko je starec za hip utihnil, da bi si oddahnil, je tiho pripomnila:

»Kar sta prestala vi in moj stari oče, je moralo biti grozno!«

»Da, grozno je bilo!« je nadaljeval stari Lavrencij. »Glad po zlatu je hujski od vsakega drugega gladu. Pohlep po zlatu je bolezen, hujska od kuge in drugih nalezljivih boleznii. Kmalu je nastopila zima in zlatokopi so sklenili, da počakajo na pomlad in bodo potem prehodili Sierro Nevado. Niti malo se jim ni sanjalo, kakim nevarnostim se izpostavljajo. Utaborili so se, postavili lesene kočice, nakupili krave in tako je nastalo mesto Rotenburg.«

»Oh, Rotenburg!« je vzkliknila Marija.

»Da, tako smo imenovali novo naselbino. Jaz sem predlagal to ime in drugi so ga brez ugovora sprejeli. Ne vem, kako sem se sploh domislil tega imena. Za nami so prišle druge skupine zlatokopov in tako se je naselbina naglo razvijala. Prijatelj Abraham je imel s seboj tudi ženo in sinčka — vašega očeta, Gospa Katarina — tako

se je imenovala njegova žena — je bila mlada, lepa in dobra ženska. Ozračje v Rotenburgu pa ni bilo niti zanjo, niti za otroka primerno. Zaradi tega ju je Abraham poslal nazaj v Kansas. Tam sta bila varna in nista povzročala prijatelju skrbi.«

Starec je za trenutek spet utihnil in se prijel za čelo, kakor da bi hotel zbrati misli. Čez čas je nadaljeval:

»Zima je minula in prišel je čas odhoda. Tovariši so Abrahamu in meni poverili nalogo, da najdeva najboljšo pot čez Sierro Nevado.«

Nato je pokazal na Indijanca.

»Ta tovariš nama je obljubil, da nama bo pokazal najboljši prelaz, ki je dovolj širok za prehod take množice ljudi in živine. Podali smo se na pot. Nekega dne, ko smo taborili v gorskih zasekah Sierre Nevade, je šel Abraham na lov. Tri dni se ni vrnil. Indijanec in jaz sva pretaknila za njim vso okolico. Nazadnje sva ga našla. Poskakoval je od veselja in nama pripovedoval, da je odkril dolino, ki se more meriti z lepotami raja. Prekrstil jo je v Rajski dol. Naju je odvedel tja. Sklenili smo, da se bomo iz Kalifornije vrnili sem in bomo začeli gospodariti. Zabili smo kole, vanje vžgali ime Abrahamu Linscottu in letnico. Postavili smo skromno kočico, naredili točen florin in se nato vrnili v Rotenburg, da bi si od oblasti preskrbeli posestno listino. Pristojna oblast ni delala ovira. Brez ugovora je izstavila listino, lastninsko pravico pa zabeležila v knjigo posestnikov. Nato smo se

trovice. Njive, ki je na njih zrastle taka kuruza, so last kmeta Mateja Zečeviča. Eno koruzno steblo je bilo visoko kakor kaka mlada jablana ter je segalo celih 5.20 metrov visoko. Na njem sta bila dva storža, izmed katerih je bil vsak nekako po 2.8 kg težak. Zečevič je te storže shranil ter jih bo poslal na poljedelsko razstavo.

Tudi slanki imajo svojega kralja. Stare knjige pišejo o slankih, da imajo svojega kralja na isti način, kakor imajo čebele matiko, ki jo tudi nazivamo kraljico. Ti »kralji slankov« se ne odlikujejo po posebni velikosti, pač pa nosijo na glavi znak, ki je podoban kroni. V enem izmed teh starih zapiskov lahko čitamo sledeče: »V Nemškem morju je otok, nazvan Sveta zem-

All Vam je vseeno, če ima Vaš sosed slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci kastrupljuje s čitanjem opolzkih podlistkov?

Še boljše čase! Nerazumljivo je, zakaj tako malo zaupanja domači hranilnici, katera je bila že stotinam ljudi v največjo pomoč, oškodovan po njeni krivdi pa doselej še ni bil nihče! Pečat likvidnosti domačega zavoda ne daje samo država, ampak ga daje tudi ljudska zaupljivost, zato ni na mestu nositi denar drugam. Svoji k svojim! — Vinakim prijateljem se bo pa letos godilo bolj slabo. Pravi, da je pridelek povsem nezadovoljiv, saj ga po nekaterih vinogradih sploh nič ni bilo. Pa se bomo bolj trezno in pametno obnašali. Žejo pa bo gašala voda, ki zdravje krepi in glave bistri! — Čeprav je še mnogo dela zunaj, vendar dobro misleča mladina utira svojo pot v društveno dvorano. Mladinski organizaciji Fantovski odsek in Dekliški krožek sta položili obračune v septembru in zgradili nove načrte, ki jih sedaj izvajata. Na praznik Kristusa Kralja je ta mladina javno izpovedala svoje prepričanje v pestrosti društvene proslave v dvorani. — Vršijo se priprave za kmetijsko nadaljevalno šolo. Pričela se bo že ta mesec. Želeti je, da bi jo vsi fantje obiskovali, naj bi se pa zanimali zanjo tudi gospodarji, ker pouk je vsem v korist in potrebo. Kolikor znaš, toliko veljaš — je star ljudski pregovor.

Sv. Janž na Dravskem polju. Tiho in skromno je obhajal svoj 58. rojstni dan in god naš priljubljeni prosvetni delavec g. Davorin Colnarič v krogu svoje družine. Dragi g. organist, želimo Vam še mnogo let zdravja! — Samskega stanu se je naveličala vria Marijina družbenka Neža Šolar iz Trnč in si izbrala na življenje pot zvestega

Predsednik sovjetske vlade in komisar za zunanje zadeve Molotov se je mudil sredi minulega tedna na razgovorih z vodilnimi osebnostmi v Berlinu

spremljevalca Alojza Pesek, posestnika na Gorici pri Pragerskem. Prav tako sta se poročila Mihael Šagadin in Julia Veisbaier. Samskega stanu se je tudi otresla dobra Marijina družbenica Vratič Terzija iz Rošnje in se podala v zakonski jarem s pridnim fantom Francem Štumbergar, kjučavničarjem iz Rošnje. Vsem želimo obilo božjega blagoslova! — Ker je pot iz Trnč v Sv. Janž v predelu med prvim in drugim dravskim bregom za vsako vožnjo neuporabna, bi bilo žaleti, da se občina Sv. Janž vsaj malo pobriga za to pot. Isto je s cesto iz Sv. Janža v Sv. Marjeto. Upamo, da se bo to popravilo. — Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 24. novembra, po večernicah v društveni dvorani veseligrso »Mlinarjeva Micka«. Igra predstavlja kmečko dekle, ki mu vsiljujejo gosпода, a ona vztraja le za kmeta. Ker že šest mesecev pri nas ni bilo igre, pričakujemo upravičeno, da nas bodo vsi od blizu in daleč posejili. Vstopnina običajna. — Naš Fantovski odsek lepo vabi šoloobvezno mladino k naraščajnikom in prosi starše, da dovolijo svojim otrokom-šolarjem, da vstopijo v naše vrste. Starši, zavedajte se, da je najvažnejše vprašanje vzgoja otrok na krščanski podlagi. To vzgojo moremo nuditi le mi, zato naj pride vaša mladina le v naše vrste! — Katoliško časopisje v vsako hišo! — to je naše geslo. Vsak zaveden Slovenec imej vsaj en katoliški časopis! Naročila za katoliške liste sprejema Anton Julčnik. All ste že kupili »Koledar Slov. gospodarjac«? Stane le 10 din. — Društvo rejcev malih živali je prodalo banski upravi v Ljubljano in Zagreb 70

Nemški in Italijanski letalski častniki v pogovoru o skupnem poletu nad Anglijo

Ogljene ščetke
dobavlja najhitreje
za vse vrste električnih strojev in aparatov
Domača trdika
RUDOLF PASPA
Zagreb, Koturaška 69

petelnov in 30 jarcic čistokrvne štajerske pasme po 50—70 din komad. Društvo najtopleje priporočamo posebno malim posestnikom. — Vreme je za spravljane repe in stelje silno ugodno, zato vsi prav pridno delamo in se zalagamo za zimo. — Zima je, zima, tako jo s strahom pričakujejo naši revni kočarji, ki so večinoma vsi brez čevljev. Kaj bo, ko je usnje tako drago! Obleko so si že nakupili, a za čevlje ni denarja. Pa tudi prodati ni več kaj! Hudo bo, pa bomo že pretokli, da le ne bi bili udarjeni z vojno, kot so drugje. — Pevsko društvo je imelo v nedeljo redni letni občni zbor. Zbor šteje zdaj 45 pevk in pevcev. G. pevovodju Colnariču, ki tako lepo vodi pevsko društvo, želimo tudi v tem jubilejnem letu prav obilo blagoslova in uspeha!

Sv. Miklavž na Dravskem polju. Prosvetno društvo ponovi igro na željo občinstva »Crno ženo«, drama v štirih dejanjih, v nedeljo, 24. novembra, ob trah popoldne v šoli. Kdor še ni videl tako lepe igre, si jo naj pride v nedeljo pogledat!

Cirkovce. V četrtek, 21. novembra, ob sedmih zvečer bo v našem povečanem farnem domu zanimivo prosvetno predavanje. G. kaplan Petančič iz Koprivnice pri Rajhenburgu bo govoril o sanjah, strahovih in duhovih. Pretresljivi resnični zgledi iz življenja bodo važni za vzgojitelje, pa seveda tudi za vse druge. Vstop je prost!

Italijanski general Soddu, vrhovni poveljnik Italijanske armade na grški fronti

lja, na katerem se je leta 1530. dva tisoč ljudi preživljalo z ulovljenimi slanki. Ko so nekdo ljudje v svoji objestnosti začeli ribe udarjati s šibami, so izgubile v toliko meri, da se je z njimi skozi polnih 24 let moglo prehranjevati le kakšnih sto ljudi.

Vnetje slepega črevesa bolezen premožnih. Še dolgo dobo poznajo zdravilniki vnetje slepega črevesa, mnogo manj pa so jim znani vzroki te bolezni. Skoro ne poznamo jih. Posebno je naraslo število žrtev vnetja slepega črevesa v zadnjih 30 letih. Saj kljub zdravniški pomoči umre v Ameriki vsako leto okoli 18.000 ljudi, v Angliji pa 3000. To je 1. vseh smrtnih primerov. Porast smrtnih primerov je predvsem občuten pri otrocih pod

vrnili k tovarišem, ki so nas že nestrpnno pričakovali. Čez nekaj dni je bila karavana pripravljena za odhod. Nekateri so ostali v Rotenburgu, ker so se hoteli tam za stalno nastaniti.

Pripovedovalec je spet utihnil. Zakašljal je, požrl slino in nadaljeval:

»Najprej smo šli proti jugu. Nenadoma se je pred nami odprla Death Valley, velika puščava. Narediti smo morali velik ovinek. Nekaterim se je zdelo škoda časa in truda ter so jo vkljub opominom mahnilli skozi puščavo. Izmed teh ni nihče dosegel druge strani: vsi so ož žejje in lakote pomrli. Abraham Linscott in jaz sva srečno prispela do zlatih poljan. Indijanec je ostal pri nama. Zlatokopi so imeli različno srečo. Nekateri so napravili precej zlata, drugi pa skoraj nič. Vzbudila se je zavist. Ponoči so pokale puške in samokresi. Pozneje so se tudi podnevi odigravali pretepi in poboji. Ni bilo postav in reda. V taborišču so vladale neznosne razmere. Nikdar ne bi bil mislil, da more podivjanost in podlost doseči tako stopnjo. Gnus in obup me je bil prevzel in hotel sem se vrniti, toda Abrahama nisem mogel pustiti. Videl sem, da je pohlep po zlatu tudi njega prevzel. Sanjal je o milijonih. Njegove sanje so se uresničile: odkril je zlato žilo, ki je vsebovala izredno množino zlata. Najela sva delavce, Indijanec pa se je vrnil v Rotenburg, da bi našel nekaj tovarišev, ki bi dali denar za začetna dela. Prepozno so prišli. Lopovi so napadli Abrahama in mene.

Obupno sva se borila za svoje življenje. Po večurni borbi je prijatelj mrtev obležal, meni pa se je v temi posrečilo zbežati. Hitel sem v Rotenburg in naredil prijavo. Oblast je poslala konjenike na lice mesta. Jaz sem se vrnil. Lopovi so bili že na delu. Meni so se smejali. Sodnik je izjavil, da je bila moja prijava krivična, ker so lopovi dokazali, da je bila zlata žila že njihova last, ko sva jo midva odkrila.

Starec je spet utihnil in je zrl predse. Njegov obraz je dobil divji izraz.

»To je bil nesrečen slučaj!« se je oglasila Marija. »Kako je žalostno to, da je moral moj stari oče zaradi te zmotne izgubiti življenje!«

»Zmote?« je vzkipeł samotar. »O zmoti ni govora. Abraham Linscott je imel prav. Moja pritožba je bila upravičena. Toda lopovi so med mojo odsotnostjo podkupili sodnika. Pozneje je nastala tam velika delniška družba, ki je otvorila več zlatih rudnikov. Izkopali so velike količine zlata. In to zlato je bilo močnejše od zakonov, močnejše od npravnosti, močnejše od omike, močnejše od vsega, na kar so ljudje kdaj prisegali. Zlati rudnik je bil torej izgubljen. Vrnil sem se v Kansas. Prijateljeve vdove nisem našel. Moževe smrti ni mogla preboleti in se je kmalu za njim tudi ona preselila v večnost. Otroka so odvedli s seboj neki kmetje in ga nisem mogel najti.«

Ptujsko polje

Hajdina pri Ptuj. Preteklo nedeljo smo imeli v cerkveni dvorani lepo uspešni farni sestanek za fante in može. G. prof. Šedivy iz Maribora je s krasnimi skoptičnimi slikami prikazal življenje, delovanje in izreden pomen sv. Vavilava. Pred očmi so se nam vrstile slike iz čeških pokrajin, ki so nazorno dokazovale, kako so vsi češki kraji, vsa največja umetniška dela, vsi največji češki možje in žene ter sploh ves narod tesno zvezani s češčenjem tega svetnika, ki so mu zgradili 342 cerkva. V najtežjih trenutkih svoje zgodovine črpa češki narod moč, tolažbo in upanje v boljše bodočnost samo v svetem Vavilavu. Ob češkem zgledu nas je opozarjal govornik, kako velikega pomena bi bilo za Slovence, če bi bil čimprej Slomšek proglašen za svetnika. Narodi, ki imajo svoje svetnike in jih časte, namreč ne izumro.

Sv. Marjeta niže Ptuj. Nenadni sneg je naredil po sadonosnikih precej škodo. Nekaj tudi na zelju in na repi, da je isto teže pipati. — Velika potreba je popravilo občinskih cest. Radi celoletnega deževja so naše ceste v slabem stanju. Mnogokje bi se stanje ceste izboljšalo, če bi se postgalo blato. Posebno po vaseh je to potrebno. Ne samo lepe hiše in lepe ograje, tudi lepa, suha cesta mimo hiš kaže dobre in napredne gospodarje. — Dekliški krožek je vprizoril lepo in poučno, deloma tudi smešno igro »Magdina žrtev«. Privedite, ki se je vršila v prenovljeni Slomškovici dvorani, je uspela popolnoma dobro. Obiskali so jo tudi naši sosedje Lenarčani, dasi so imeli doma farno proščenje. — Novo ustanovljena električna zadruga je tudi že registrirana. Želimo, da bi se v pospešenem tempu delalo za elektrifikacijo naše župnije. — V župniji smo razen običajnega peternege pobiranja imeli letoš še tri nove zbirke. Pobirali so dijaki za kuhinjo na gimnaziji v Ptuj, pa za meščansko šolo v Ptuj. Ta teden pa so hodili še naši haloški sosedje za ljudsko šolo na Zavrču. Ti so sicer bolj potrebni in upravičeni od drugih. Ker so bili pri pobiranju zadnji, so menda bolj slabo odrezali. Marsikak gospodar jim je mogoče tudi malo z nejevoljo podelil, misleč si, kako težko je marsikdaj dobiti v Halozah pastirja, dasi je mestoma dosti otrok pri hiši. Bilo bi umestno, če bi oblast priporočala številnim haloškim družinam, posebno revnejšim, da bi dale svoje otroke v dobre hiše na Ptujsko polje služiti. Tako bi Poljanci prišli do potrebne delovne pomoči, revščina v Halozah pa bi se tudi malo oblačila.

Ormož. V soboto, 23. novembra, ob pol osmih zvečer in v nedeljo nato ob pol štirih popoldne priredi Prosvetno društvo v novi dvorani Prosvetnega doma krasno štiridejansko »Naša krič. Igra nam oplauje dogodke iz časov, ki so našim tako zelo podobni, ko so naši kraji ječali pod jarmom okupacijske armade tujca. Vse prijatelje naše prosvete vabimo, da si to lepo ljudsko igro, ki bo izvajana na novem odru, ogledajo.

Vaš sosed nima nobenega časopisa. Kaj bo storili?

Starec si je oddahnil, nato pa je nadaljeval s povzdigljenim glasom:

»In takrat sem prisegel, da se bom izogibal ljudi. Zaklel sem se, da ne bom prebival med ljudmi. Umaknil sem se med skalovje Oblačne gore. Indijanec, ki je bil vedno zvest spremljevalec in tovariš, mi je sledil. Zaso vrazil sem ljudi. Skozi štirideset let sem živel v popolni samoti, dokler me slučaj ni spomnil na vihar ljudskih strasti. To je bilo tedaj, ko sem doznal iz časopisa, da hočejo tebi ugrabiti lastnino. Takrat sem poslal Indijanca s sporočilom in denarjem. In kakor sem pred štiridesetimi leti stal ob strani tvojega deda, tako stojim zdaj ob tvoji strani in se bom boril zoper zlobneže za tvoje pravice. To bo zadnje veliko dejanje mojega življenja.«

Končal je. Zgodba je bila preprosta in vsakdanja v tistih dneh, ko je pohlep po zlatu razpalil človeške strasti, toda Marijo je vkljub temu pretresla. Na starca pa je vplivala tako, kakor da bi jo bil preživel pred dvema, tremi dnevi.

Marija je tiho pretakala solze. Starec je naslonil njeno glavo na svoje prsi. Nežno jo je božal po laseh in nadaljeval:

»Dobro, da si tukaj. Vedno sem čutil, da svojega poslanstva še nisem izvršil. Strahopeten sem bil, ker sem bil zbežal pred življenjem. Zdaj pa je napočila moja ura. Jutri bomo v Rotenburgu.«

Haloze

Haloze. Vinarska zadruga v Ptuj nakupuje vino po Halozah in nam pomaga, da nam ni treba prodajati vina po 1.50 do 2.50 din kot prejšnja leta. Po njej bomo obvarovani tudi znanprej pred izkoriščevalci ubogih Haložanov. Različnim prekupčevalcem je pošla sapa.

Sv. Barbara v Halozah. Novi in večji avtobus na poštini progi že vozi, ki ima dovolj sedežev. Se zahvaljujemo! — Glede umora Julke Debeljak in sokrivcev je tukajšnje orožništvo predalo v sodne zapore še dve osebi iz bližnje Hrvatske. Je to neki trgovec Hrženjak in njegova žena iz Sp. Višnjice v Hrvatskem Zagorju. Trgovino so zapečatili. Preiskava se nadaljuje celo do Zagreba. O vsem bo izreklo končno sodbo sodišče, ki vrši svoj posel z vso natančnostjo. O uspehu bo »Slov. gospodar« že poročal. — Svinjska kuga se širi po krafu. Mnogi gospodarji nimajo niti enega svinčeta v hlevu, kar je zelo hud udarec za vsakega, ko je špeh drag in prav tako tudi usnje. — Občina je dala podreti razpadajočo kočjo zraven pekarije. V tej kočji je nekdanj stanoval stari kovač Debeljak. — Na sosednem Ptujskem polju je zasvetila elektrika, druge pa se je že veselilo, da bo kmalu, prav tako zgornje Ptujsko polje in Haloze. Samo pri nas še ne — mi še smemo samo sanjati o električni luči. Upamo, da bo tudi pri nas prihodnje leto storjen v tem oziru korak naprej, do popolnega uredenja.

Slovenske gorice

Ljutomer. Igralska družina Prosvetnega društva priredi v nedeljo, 24. novembra, popoldne po večernicah igro v desetih slikah »Mrtvaški ples«. K prireditvi ste vljudno vabjeni!

Kamenšak pri Ljutomeru. »Slov. gospodar« z dne 6. novembra je prinesel novico »Obstreljen«, pa popravljamo nekoliko, in sicer: Ko je šel Ignac Ficko 28. oktobra proti večeru radi zapadlega snega pregledovat lovski revir, se je znašel z Antonom Gregorinčičem in ga je takoj prijel za suknjo, pod katero je imel zloščeno lovsko puško. Ker mu je ni hotel izročiti, si je tisti del suknje, za katero ga je Ficko držal, z nožem odrezal in zbežal. Lovec seveda za njim, a mu je spodrsnilo in je padel. Pri tem se je puška sprožila in opraskala Gregorinčiča po nogah. Njegov spremljevalec pa jo je hitro popihal in obvestil svojce, da so bili takoj na mestu dogodka. Imenovanega je Ficko že enkrat podil po lovišču, a mu je ubežal. Tudi takrat je imel puško, enako pa so ga že orožniki dobili na takem poslu in mu puško odvzeli.

Sv. Urban pri Ptuj. Dne 19. novembra je imel FO občni zbor. Za predsednika je bil izvoljen Alojzij Hrga, načelnik je ostal Alojz Čeh, tajnik je Ivan Kurboš, blagajnik pa Franc Simončič. — Dekliški krožek in mladenke se že pridno pripravljajo na 8. december, da proslavijo Brezmadno. Priredile bodo igro, razne prizorčke in telovadne točke. Zadnji ponedeljek se je poročil član FO in dolgoletni cerkveni pevec Jakob Čuček z ugledno Marijino družbenko Nežiko Kocmut. Med gostijo sta se novoporočena z vso družino Graborjevo posvetila presv. Srcu Jezusovemu.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Pretekli teden je tukajšnje pevsko društvo »Zarja« imelo svoj redni letni občni zbor, na katerem je bil izvoljen za predsednika prof. Jože Potokar, glavni pevovodja ostane še nadalje g. sodnik Grm, a njemu je dodeljen za pomočnika g. prof. Močan. Naš pevski zbor je letos dosegel zavidljive uspehe ter je s pesmijo na skrajni severni meji budil močno narodno zavest. — Za sodnega tolmača za madžarščino je bil imenovan notarski uradnik Filip Pozvek.

Sirom Prekmurja. Dne 14. novembra se je iz Banata vrnila večja skupina sezonskih delavcev, ki so delali na državnem veleposstvu. S plačo so se kar zadovoljni in tudi hrane niso grajali. Pravijo pa, da bi jim z ozirom na sejanje dragih namorali plačo nekoliko zvišati. Vodil jih je namestnik glavnega palirja Imre Smej iz Koblja. — V zadnjem času so se v okolici M. Sobote izvršile mnoge poljske tatvine. Preiskava je ugotovila kot tatove cigane. — S 14. novembrom je na vseh avtobusnih progah zopet začel obratovati poštini avtobus po voznem redu, ki je veljal pred ukinitvijo.

Bakovci. Pred dnevi je v medsebojnem prepiru posestnik Stefan J. na domačem dvorišču pretepel svojega starega rednika in njegovo ženo ter jima prizadejal več hudih ran. Starčka sta se zatekla v soboško bolnišnico. Okrutnež se bo moral za svoje dejanje zagovarjati pred sodiščem.

Andrejč. Naš šolski upravitelj g. Edmund Ratkai je 9. novembra v krogu svoje družine praznoval 35 letnico učiteljskega službovanja. Ves čas je poučeval na naši šoli. Kljub dolgoletnemu službovanju je še mladeniško zdrav in čil.

Turnišče. Dne 7. novembra se je vršila pri združenju čevljarskih mojstrov pomočniška izkušnja vajencev, kandidatov za pomočnike. Kandidati so izpit večinoma dobro prestali.

Celjska okolica

Male dole. Posestnik Franc Kolar, p. d. Kruhar, je dal prenoviti kapelo, ki je bila postavljena leta 1857. v čast sv. Križu. Na pročelju je bila slika presv. Trojice, oziroma kronanje Marijino. Sedaj je pa podobar g. Jože Trnovšek iz Galicije zelo lepo to podobo prenovil, a v notranjosti kapelo naslikal podobo sv. Jožefa in sv. Martina. Izdelal je dalje tudi nad meter visok kip presv. Srca Jezusovega, ki bo postavljen v kapelo namesto križa. Na Martinovo nedeljo je kapelo prišel blagoslovit g. provizor Alojz Sunčič iz Frankolovega, ker je domači g. župnik iz Črešnjo obolel. Po blagoslovitvi je g. provizor v vzvišenih in krasnih besedah zbranim pojasnil velik pomen postavljanja kapel in križev ob naših potih. Posebno pa je poudaril, kako moramo še posebej častiti presv. Srce Jezusovo in se mu priporočati zlasti v sedanjih težkih in resnih časih, da bi nam Srce Jezusovo ohranilo ljubi mtr. — Kruharjevi

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

18.

V trenutkih sončnega zahoda so Marija, samotar in Indijanec stali na vrhu precej visoke skale in gledali v zapuščeno dolino, ki se je razprostirala pod njimi. Starec je bil blede, Indijanec pa je nepremično strmel v globino. Marija je pogledala zdaj enega, zdaj drugega, potem pa se oglasila:

»Dolina je tu, toda mesta ne vidim.«

Pogled v starčev obraz jo je prestrašil. Bil je še bolj blede ko prej; iz samotarjevih oči pa je zrl obup. Starec je dejal z ubitim glasom:

»Rotenburg je bil tu. Štirideset let sem živel na gori. Nisem pomislil na to, da se je medtem vse spremenilo. Zame je bil čas obstal, življenje pa je teklo dalje. Mesta Rotenburga ni več...«

Svojčas je bila ta dolina rodovitna. Po odhodu zlatokopov pa so se prebivalci počasi razšli. Življenje je zamrlo. Viharji so zasipali dolino z debelo plastjo peska in prahu in tako se je spremenila v puščavo. Rotenburg je izginil.

Skala, na kateri so stali, je razdelila dolino na dvoje. Ko so trije popotniki pogledali na drugo stran, so začudeno vzkliknili: Rotenburg ni izginil! Zagledali so nekaj starih hiš, ki so bile do polovice pogreznjene v pesek. Na stenah so bili še napis iz tistih časov, ko so hiše imele prebivalce.

(Dalje sledi)

petim letom starosti in pri odraslih, starih nad 45 let, z raziskavanjem je dognano, da je v mnogih primerih krivca vnetja neprimerna hrana. Po statističnih podatkih sodeč, je vnetje slepega črevesa mnogo bolj pogosto pri premožnih ljudeh, saj je med njimi dvakrat več žrtev, kakor pa med siromašnimi sloji. Statistika nadalje tudi pravi, da je bilo število obolenj za vnetjem slepega črevesa med svetovno vojno mnogo manjše, kar dokazuje, da je prehrana glavni vzrok vnetja.

Pisanje je ohranjeno. V eskimskem jeziku zaman iščemo pojem pisava, pisati. Pisati se pravi v njihovem jeziku »ohranjevati besede s čr tamk«.

*

rodbini naj božje Srce naklanja posebne milosti blagoslova, da bi zvesto izpolnjevala njegove zapovedi! — Bliža se spet konec leta. Ostanimo zvesti našim časopiscem! V vsako krščansko hišo sme zahajati samo naš list! Proč s slabimi, protiverškimi časopisi, ki ob vsaki priliki smešijo sveto Cerkev in duhovščino!

Nova cerkev. V sedanjih časih nam je zelo potreben dober prijatelj in učitelj. Kdo je in kje ga bomo našli? Dobra, katoliška knjiga je to, ki vodi in uči našo mladino, da bi hodila po pravi poti poštenosti in bi se ne končavale navadno v gostilnah. — Naše »Slov. kat. bralno društvo« si je zadnji čas nabavilo zelo veliko koristnih in zabavnih knjig. Vsi župljani bi morali biti člani društva! Člansrina je malenkostna. S čitanjem si bistrimo um in učimo za vsakdanje življenje.

Rove-Jankova. Ker je boljše vreme nastopilo, se je pričelo za gradnjo naše ceste, ki pod vodstvom g. Čuka dobro napreduje. Vidi se, da tudi delavci imajo voljo in smisel za delo, seve, če bo tudi boljše plačani, kot se je plačevalo do sedaj. Saj so se tudi življenjske potrebe zelo podražile. Kako pa naj ubogi delavec z veliko družino sbraja? Živ v zemljo ne more! Zahvala bodi izrečena vsem, ki so pomagali, da se je ta res potrebna cesta pričela graditi, obenem pa prosimo naklonjenosti tudi za bodoče.

Laški okraj

Laško. Naslednje skioptično predavanje priredi Prosvetno društvo v torek, dne 26. novembra, ob sedmih v nadzupni dvorani. Predaval bo g. katehet Ksaver Borban iz Celja o škofu Slomšku na podlagi skioptičnih slik. Pridite!

Sv. Rupert nad Laškim. Tičimo globoko in visoko v hribih glasovitega slovenskega »urvalda« ali pragozda, a hočeš nočeš moramo vendar tudi pogostoma pogledati in stopiti v veliki prometni svet, ki se nas dotika v Sv. Juriju ob juž. žel. in v Laškem. A hribovcu smo res sirote prve vrste: naša zveza s Sv. Jurijem ob juž. žel., ki je precej krajša kakor ona z Laškim, pelje po tako nepopisno slabi cesti, da jo menda redkokje najdeš v Sloveniji: ne le, da se vije ta cesta od kalobške strani čez Osredek v zelo strmi sponi, ampak navduženja neprilika je v tem, da ta cesta, ki je bila zgrajena pred devetimi leti, ni bila niti enkrat posuta z gramozom! Težki vozovi so cestni tlak na mnogih mestih naravnost raztrgali, debele kamne izruvali, tako da so sedaj na cesti globoke luknje ali velike luže; kjer pa tlak še drži, pa štrlijo iz tal goli, veliki in nerodni kamni, preko katerih vsako vozilo naravnost skače in buta, da mora imeti voznik dobro in trdno kovan in delan voz, da se vse skupaj ne razbije, kakor se je to že mnogim voznikom zgodilo. Ker kalobška občina za cesto ne skrbi, bo morala cestna občina vsaj toliko ukreniti, da bodo vozniki in živina na tej cesti življenja varni!

Spodnji kraji

Loke pri Planini. Vprašanje vodovoda dozoreva. Upamo, da bomo mogli začeti spomladi s prvimi deli. Ločani so pripravili za delo in dovažanje potrebnega materiala. Rov bo šel naravnost čez Dravce. Studenec leži tako visoko, da bo voda padala naravno do vasi in dospela celo do Jazbinškove hiše. Ako bo pritisk prešlab, bi se zgradil higieničen vodnjak pri Perčevem kozolecu. Z veseljem pričakujemo tako potrebnega studenca v vasi. Prosimo za pomoč občino Planino, cestni odbor Kozje, Higijenski zavod v Ljubljani in v prvi vrsti banovino, ki za občekoristne naprave rada pomaga.

Trg Planina ima zato premalo vode posebno v gornjem trgu, ker je vodovod poškodovan, posebno še rezervar nad Rožnim dolom. Skrbna občinska uprava bo gotovo popravila vodovod in preprečila, da se ne uporabi večina vode pri gradnji poslopij v spodnjem trgu. Enaka pravica za vse davkoplačevalce!

Sv. Peter pod Sv. gorami. V zadnjem »Slov. gospodarju« smo čitali, da je z uredbo prosvetnega ministra g. dr. Antona Korošca dobilo mariborsko bogoslovje položaj visoke bogoslovne šole in da je bil za prvega rektorja imenovan g. dr. Josip Hohnjec. Z velikim veseljem je to visoko imenovanje sprejel slovenski narod, posebno pa je radostno odjeknila ta vest v rojstni župniji g. rektorja — v Sv. Petru pod Sv. gorami. Mi šenpetrani se tega visokega imenovanja, ki ga je bil deležen naš rojak, nadvse veselimo ter se z zaslužnim imenovanjem, ki ga je prejel sin naših legov, čutimo tudi sami visoko počaščena in odklikovane. Prvem rektorju mariborske visoke bogoslovne šole šenpetrani prav prisrčno in udano čestitamo!

Kmečka trgovina

Uravnvano gospodarstvo

Predsednik vlade Dragiša Cvetkovič je pretekli teden izjavil, da v današnjih razmerah brez uravnvanja ne more biti gospodarskega življenja. Srbi, Hrvati in Slovenci moramo vai skupaj upravljati vse naše gospodarsko življenje po istih načelih. Napačno je mišljenje, da Hrvati žele neko separatistično področje, ampak gre le za praktično izvedbo enotnih načel v gospodarskem življenju. To izvedbo narekujejo gospodarske in politične razmere ter je logična in praktična pot k izvajanju načel uravnvanega gospodarstva, ki se ga ne moremo izogniti. S tem so načela uravnvanega gospodarstva postavljena na edino pravilno stališče, dirigirano gospodarstvo izvajati po naših domačih ustanovah, ne pa po eni veliki osrednji organizaciji, pa čeprav temeljna načela dirigiranega gospodarstva morajo veljati za vsa država. Nujno enotna načela je torej v praktičnem gospodarskem življenju izvajati tako, da bodo za področje Srbije izvajala ta načela ustanove s sedežem v Srbiji, za področje Hrvatske ustanove s sedežem na Hrvatskem, za področje Slovenije pa ustanove s sedežem v Sloveniji.

Pri banki upravi v Ljubljani se je že ustanovil v sporazumu kmetijskega in notranjega ministrstva odsek za uravnvano kmetijsko gospodarstvo in prehrano. G. ban je odredil, da novo ustanovljeni odsek začne poslovati s 15. novembrom. Novi odsek vrši vse posele nadzorstva nad ustanovami za organizacijo in pospeševanje kmetijstva.

Trgovina s koruzo

Cene koruze so letos razmeroma visoke. To ni zdrav pojav, da znaša cena koruze 85% cene pšenice najboljše kakovosti. Tako ugodnega razmerja koruza s pšenico ni imela od leta 1928., ko je bila proizvođaška koruze izjemno slaba.

Neki krogi razlagajo visoko ceno koruze s tem, da je letos veliko povpraševanje za koruzo po tvornicah špirta. Tvornice špirta kupujejo velike količine koruze, ne kupujejo pa kot prej samo pokvarjeno blago, ampak tudi zdravo koruzo.

Skrbite, da ne bo hiše v vaši vasi, katera ne bi imela »Slovenskega gospodarja«!

To delajo radi tega, ker jim to dovoljuje visoka cena špirta.

Po poročilih iz Vojvodine je postala koruzna zopet predmet špekulacije, posebno, ker je špekulacija s pšenico radi prisilnega odkupa in določenih cen nemogoča. Zlasti veliki posestniki namenoma zadržujejo svoje blago. Ker služi koruzi v glavnem za prehrano najbolj siromašnih, vlada ne bo ostala ravnodušna do tega izrednega in z ničemer opravičenega zvišanja cene koruze. Najbrž bodo v najkrajšem času cene koruzi maksimirane, kot so maksimirane tudi pšenici. Da se ne bi producenti odtegnili s trga, bo istočasno uveden tudi prisilni odkup. To pomeni, da bo tudi za koruzo vpeljan isti režim, kot za pšenico, ki je sedaj v veljavi.

Prodaja bučnega olja

Tovarne bučnega olja v Sloveniji so dobile potrebne količine bučnih peček in imajo bučno olje že na razpolago.

Trgovci na debelo kakor tudi trgovci na drobno ter zadruga, ki so preteklo leto prejemale bučno olje naravnost od tovarn, bodo tudi letos dobivali olje v istih količinah in pri istih tovarnah kot preteklo leto.

Trgovci na drobno pa, ki so dobivali preteklo leto olje od trgovca na debelo, ga tudi letos dobe le pri tistem veletrgovcu.

Trgovcem na drobno in zadrugam so zaenkrat pri tovarnah bučnega olja ali pri veletrgovcih na razpolago iste količine bučnega olja, kakor so jih nabavili v mesecih oktober, november in december 1939. Te količine bodo tovarne, odnosno veletrgovci razdelili postopno, kakor bodo prihajala naročila.

Razdelitev za leto 1941. se bo izvršila naknadno, bo pa v skladu s porabo v odgovarjajočih mesecih leta 1940.

Cena še ni določena. Določil jo bo urad za kontrolo cen v Beogradu in bo v nekaj dneh objavljena.

Za redne potrebe je osigurana dovoljna količina bučnih koščic za vse leto. Trgovci na drobno in zadruga naj pri razdelitvi skrbne, da ne bodo posamezniki ustvarjali nepotrebnih zalog, pa bo bučnega olja za normalne potrebe vedno dovolj na razpolago.

Letošnje težave pri izvozu hmelja

Od celotne količine hmelja, ki se pri nas pridelava, se ga porabi za domačo potrošnjo le kakih 5%, vse ostalo je pa namenjeno za izvoz. Letos pa na žalost kupčija ne pride nikamor, pa tudi cena ni kaj prida, saj se plačuje najboljšo blago le po 30—36 din kg. Od vseh kmetijskih pridelkov je tako samo hmelj nazadoval v ceni, saj je bil lani dražji. Lansko leto je bil najboljši naš kupec Amerika (Severna in Južna) in tudi letos se je na vse mogoče načine delalo na to, da bi mogli naš hmelj prodati Američanom. Ko so bile že vse tozadevne ovire odstranjene, je pa izbruhnila vojna med Italijo in Grčijo, ki je plovbo po morju iz Jadranskega morja, pa tudi iz naše svobodne luke v Solunu za trgovske ladje radi nevarnosti potopitve onemogočila. Drugi vzrok, da letos Američani ne iščejo v toliki meri našega hmelja kot lani, je tudi v tem, ker je Rusija v novopridobitih poljskih pokrajinah dobila v glavnem hmelj bivše Poljske, s katerim sedaj v Ameriki tekmuje z našim hmeljem. V Evropi pridejo kot kupci našega hmelja v poštev le Belgija in Nizozemska. Toda s tema dvema deželama kupčija ni več mogoča na demarni podlagi, ampak le na podlagi zamenjave blaga (kliring). Ker pa Belgija in Nizozemska nimata blaga za nas in nam ga tudi dobavljati ne moreta, odpadeta tako tudi kot kupca za naš hmelj. Izgledi za prodajo našega hmelja so letos skrajno nepopoljni.

Koliko bodo smeli trgovci priračunati (všteti stroške) k osnovnim cenam?

Za področje okrajnega načelstva Maribor desni breg je okrajno načelstvo določilo pri prodaji na drobno sledeče dopustne zasluzke k osnovnim cenam, pri katerih so všteti tudi stroški prevoza in tako dalje:

1. za koruzni zdrob, koruzno, rženo in ajdovo moko 10%;
2. za domače testenine 12%;
3. za riž 12%;
4. za čaj, kavo in kakao 20%;
5. za jedilno olje (razen v kantah po 5 kg) 15%;
6. za bučno olje 10%;
7. za navadno milo 10%;
8. za terpentinsko milo 15%;
9. za sveče 15%;
10. za vse vrste molino: a) beljenega platna pri blagu, ki stane v en gros ceni le vključno 12 din za meter, 15%, in b) pri blagu, ki stane pri en gros ceni nad 12 din, za meter 20%;
10. za gradl (navadne vrste) 15%;
11. za kreton (navadne vrste) 20%;
12. za bombažno predivo 10%;
13. za vse vrste sukancar razen svilenega 15%;
14. za flanelo in barchent 15%;
15. za sukno 25%;
16. za volno 20%;
17. za sekire, lopate, krampe, kose, srpe, motike, fazimirano železo, razen U in T traverz, varjeno žico in žeblje 20%;
18. za palično železo vseh vrst 15%;
19. za ražljo in manilo 20%;
20. za kokosovo olje 20%;
21. za surovi bombaž 10%;
22. za ovčjo volno in predivo 15%;
23. za surovo juto 15%;
24. za kavčuk in predmete iz kavčuka 20%;
25. za kože vseh vrst 20%;
26. za kositar 20%;
27. za belo pločevino 20%.

— Cene, ki si jih po dovoljenem brutto zasluzku izračuna vsak trgovec sam, morajo biti označene na vidnem mestu. Brutto zasluzek se izračuna po nabavni ceni veletrgovca s pribitkom vseh učinkovitih stroškov nabave blaga, dokler ne dosepe blago v prostore trgovca na malo. Prodajna cena se lahko zaokroži navzgor do naslednjih 25, 50, 75 par ali dinarja. Prekrški te odločbe se kaznujejo po členu 9. uredbe o pobjanju draginje in brezvestne špekulacije z zapomrom do 30 dni in v denarju 5000 din. Ti najvišji dopustni brutto zasluzki so stopili v veljavo dne 15. novembra 1940.

Drobne gospodarske vesti

Revizije zadrug. Na pristojnem mestu se proučuje vprašanje izvedbe revizije v nekaterih vrstah naših zadrug. Gre za revizijo onih zadrug, ki pod kopreno združništva izvršujejo vse trgovske posle z nezadružniki.

Bombaž iz Turčije. Iz Carigrada poročajo, da je te dni odpotovala iz Carigrada prva ladja z bombažem iz Turčije za naša pristanišča. Ladja je